

SAKSPAPIR

Saksnr	Utval	Type	Dato
63/2019	Formannskap/plan- og økonomiutvalet	PS	26.08.2019
	Kommunestyret	PS	

Sakshandsamar	Arkiv	ArkivsakID
Tore Henrik Øye	Gbnr-41/1	19/483

KLAGEHANDSAMING AV VEDTAK OM KONSESJON VED ERVERV AV LANDBRUKSEIGEDOM GNR. 41, BNR. 1 KALAND I VAKSDAL KOMMUNE

Vedlegg:

Landbrukssak gbnr 41/1 - Søknad om konsesjon ved overtaking av fast eigegom
Samtykke til konsesjon ved erverv av landbrukseigedom gnr. 41, bnr. 1 Kaland i Vaksdal kommune
Gbnr 41/1 Klage på vedtak om buplikt
STRATEGI FOR BU- OG DRIVEPLIKT FOR LANDBRUKSEIGEDOMAR I VAKSDAL KOMMUNE (61802)

Rådmannen sitt framlegg til vedtak:

Med heimel i forvaltningslova kap. IV § 33, opprettheld kommunestyret vedtaket av 28.05.19, om å ikkje setje buplikt som vilkår etter konsesjonslova § 11 andre ledd, ved tildeling av konsesjon til Ronny Lilletvedt. Konsesjonen gjeld for erverv av landbrukseigedom gnr. 41, bnr. 1 Kaland i Vaksdal kommune.

Vedtaket vert oversendt Fylkesmannen i Vestland for endeleg avgjerd.

Kommunestyret gir boplikt som omsøkt etter konsesjonslova. Konsesjonen gjelder erverv av landbrukseiendom gnr. 41 Kaland i Vaksdal kommune.
Kommunestyret ber administrasjonen rullere strategi for bo og driveplikt for landbrukseiendommer i Vaksdal kommune. Saken legges fram for kommunestyret våren 2020.

Formannskap/plan- og økonomiutvalet - Sak 63/2019

FPØ - Behandling:

Endringsframlegg frå Bjørn Roald, H:

Kommunestyret gir boplikt som omsøkt etter konsesjonslova. Konsesjonen gjelder erverv av landbrukseiendom gnr 41 bnr 1 Kaland i Vaksdal kommune.

Kommunestyret ber administrasjonen rullere strategi for bo og driveplikt for landbrukseiendommer i Vaksdal kommune. Saken legges fram for kommunestyret våren 2020.

Røysting:

Rådmannen sitt framlegg til vedtak vart sett opp mot Bjørn Roald sitt framlegg. Bjørn Roald sitt framlegg vart samrøystes vedteke.

FPØ - Tilråding/Vedtak:

Kommunestyret gir boplikt som omsøkt etter konsesjonslova. Konsesjonen gjelder erverv av landbrukseiendom gnr 41 bnr 1 Kaland i Vaksdal kommune.

Kommunestyret ber administrasjonen rullere strategi for bo og driveplikt for landbrukseiendommer i Vaksdal kommune. Saken legges fram for kommunestyret våren 2020.

Saksopplysningar:**Samandrag/konklusjon (kort om saka)**

Vaksdal kommune, ved rådmannen, gav Ronny Lilletvedt konsesjon ved erverv av landbrukseigedom gnr. 41, bnr. 1 Kaland etter konsesjonslova § 9 første ledd, jf. § 1 (komm. sak 19/483). Etter ei samla vurdering, vart det ikkje sett vilkår om buplikt etter konsesjonslova § 11 andre ledd, jf. saksutgreiing.

I brev av 19.06.19, klagar ervervar på vedtaket om å ikkje setje buplikt som vilkår. Klagen er fremja med bakgrunn i både drifts- og busetjingsomsyn. I dette høve vert det vist til Vaksdal kommune sin strategi for bu- og driveplikt i kommunen, og kommuneplanen sitt mål om folketalsauke i Vaksdal.

Rådmannen opprettheld det administrative vedtaket om å ikkje setje vilkår om buplikt, men ser òg argument for det motsette. Saka kan vere av prinsipiell karakter, og soleis danne grunnlag for presidens i liknande saker. I dette høve vert det vist til mogeleg vedtak med vilkår om buplikt, som alternativ til rådmannen si innstilling, jf. punktet «vurdering og konsekvensar».

Administrasjonen legg fram saka/klagen i politisk handsaming i Vaksdal kommune.

Saka vert sendt til Fylkesmannen i Vestland for endeleg avgjerd om rådmannen sitt framlegg vert vedtekte. Saka vert avslutta dersom politkarane tek klagen til følge.

Bakgrunn for saka

I søknad av 19.02.19, søkte Ronny Lilletvedt om konsesjon ved erverv av landbrukseigedom gnr. 41, bnr. 1 Kaland i Vaksdal kommune, med Jarle Vik som overdragar. I søknaden kryssa søkjar av for at han vil busetje seg på eigedomen. Søknaden vart handsama administrativ (delegert vedtak), og det vart gjeve samtykke til konsesjon, jf. vedtak av 19.06.19.

Det vart ikkje sett vilkår om buplikt etter konsesjonslova § 11 andre ledd ved samtykke til konsesjon. Avgjerda vart gjort etter ei samla vurdering, med bakgrunn i konsesjonslova sitt rundskriv (M-3/2017) og Vaksdal kommune sin strategi for bu- og driveplikt av 17.04.2012 (KOMM. SAK 022/12).

Ved vurdering av buplikt som vilkår for ervervet, vart det etter retningslinene i Rundskriv M-3/2017, punkt 8.4.2, teke omsyn til lokal busetjing, heilskapleg ressursforvaltning og kulturlandskap. Det vart lagt særleg vekt på busetjingsomsyn, med mogelege konsekvensar. I dette høve vart kommunen sin strategi for bu- og driveplikt nytta som vurderings- og avgjerdsgrunnlag. Og sjølv om forhold knytt til

busetjing gjer seg gjeldande i saka, vart konkursjonen at omsynet ikkje var sterkt nok til å setje vilkår om buplikt.

I brev av 19.06.19 klagar søkjar/ervarvar på at det ikkje vart innført buplikt som vilkår for konsesjonen. Følgjande argument er nytta:

- *Buplikt er særskild viktig for eigedomen, og vil gjere det mykje meir forplikande å setje i stand/vedlikehalde gardsbruket siine ressursar.*
- *Vaksdal kommune har ein strategi som seier at det bør krevjast buplikt på landbrukseigedomar.*
- *Kommuneplanen har mål om folketalsauke i kommunen.*
- *Dersom ein skal kunne oppretthalde busetjing i området, er det viktig med fast busetjing på eigedomen.*
- *I dei seinare åra har bustadar/småbruk i området blitt selde som fritidsbustadar, med negative konsekvensar for bygda; nedgang i folketal, redusert grunnlag for skule, barnehage og butikk.*
- *Bygda treng folk og aktiv drift av landbrukseigedomane – vedtaket til kommunen kan danne presedens som motverkar dette.*

Rådmannen viser til kommunen si sakshandsaming og innsendt klage for politisk handsaming av saka (sjå vedlegg).

Formelt grunnlag

- «Lov om konsesjon ved erverv av fast eigedom (konsesjonsloven) mv»; §§ 1, 9 og 11.
- «Lov om behandlingssmåten i forvaltningsaker (forvaltningsloven)», jf. kap IV.

Vurdering og konsekvensar

Klagar/ervarvar listar opp ulike argument og mogelege konsekvensar av vedtaket om å ikkje innføre buplikt ved tildeling av konsesjon. I kommunen si saksvurderinga er det lagt størst vekt på busetjingsforholdet, samanlikna med omsynet til drifta og produksjonen på eigedomen. Dette som følgje av at problemstillingar kring busetjing og folketalsutvikling vert vurdert å vere av størst tyding.

Folketalsutviklinga i skulekrinsen Stamnes har vist nedgang i perioden frå 2005 til 2018, frå kring 500 til kring 430 innbyggjarar. Utviklinga har vore relativt stabil dei tre siste åra.

I følgje Rundskriv M-3/2917 gjev konsesjonslova høve til å setje vilkår om buplikt, dersom gjeldande argument melder seg med tilstrekkeleg tyngde. Bruk av buplikt er eit sterkt verkemiddel, og kommunen kan ikkje gå lenger enn det som er naudsynt for å verne om samfunnsinteressene som lova skal fremje.

Rådmannen oppfattar at Vaksdal kommune sin vedtekne strategi for bu- og driveplikt frå 2012, representerer ei innskjerping av praksis for handheving av buplikta. Administrasjonen forstår det slik at praktiseringa skal vere streng, men at det vert skild mellom område i kommunen, med vektlegging på Eksingedalen og Bergsdalen. Ut frå gjeldande landbrukseigedom sin storleik/karakter, og Stamnes som grendesamfunn, har vi i dette høve vurdert at strategien sine føringar ikkje er sterke nok til å setje vilkår om buplikt. Men det kan vere argument for ei anna skjønnsvurdering.

Kommunen si praktisering av buplikta vil kunne påverke utviklinga i lokalsamfunna, med tyding for samfunnsfunksjonar som skule barnehage, butikk og sosiale møteplassar. Slike vurderingar er gjort ved vurdering av gjeldande konsesjonssak, men ikkje funne avgjerande nok til å innføre buplikt. Samstundes skal det nemnast at dei nemnde effektane for samfunnstrukturen lokalt, kan forsterkast om busetjinga kring Stamnes går ytterlegare ned, og dersom vedtaket om å ikkje innføre buplikt dannar premiss ved erverv av liknande eigedomar i området. I dette høve er det naturleg med ei individuell vurdering etter sakene sin karakter, men like saker skal handsamast likt. Dette må ein eventuelt kunne sjå konsekvensane av.

Kommunen har hatt fleire konsesjonssaker til handsaming dei fire siste åra, med vurdering av buplikt. Som døme kan ein nemne at det er sett krav om buplikt for fleire landbrukseigedomar, til dømes på Helle og i Eksingedalen (Yksendalen og Lavik), medan det ikkje vart innført buplikt for erverv i Toskedalen. Alle sakene er litt forskjellige, og kan ikkje samanliknast direkte. Men fellesnemnaren er streng praktisering av buplikt for eigedomar i Eksingedalen, i tråd med strategien til kommunen, og der landbruksressursane er av vesentleg karakter.

Vedtaket om å ikkje innføre buplikt på Kaland, er gjort med bakgrunn i kommunalt skjønn. Saka inneheld krevjande vurderingar, og rådmannen ser at det kan vere argument for motsett utfall. I dette høve vert det bede om ei politisk avklaring.

Eit mogeleg vedtak om buplikt som vilkår for konsesjon, kan formulerast slik:

- *«Med heimel i konsesjonslova § 11 andre ledd, set Vaksdal kommune buplikt som vilkår ved tildeling av konsesjon til Ronny Lilletvedt. Konsesjonen er gjeve i samband med erverv av landbrukseigedom gnr. 41, bnr. 1 Kaland i Vaksdal kommune. Vilkåret er sett ut frå busetnadsomsyn.*

Ervervar må busetje seg på eigedomen innan eitt år frå vedtaket er fatta, og sjølv bu der i minst fem år. Ervervar må ha eigedomen som sin reelle bustad, ved å vere registrert busett på eigedomen i folkeregisteret.

Vedtaket erstattar tredje ledd i vedtaket av 28.05.19»

Klagen vert sendt til Fylkesmannen i Vestland for endeleg avgjerd, om kommunestyret vedtek rådmannen sitt framlegg til vedtak. Dersom politikarane tek klagen til følgje, vert saka avslutta.